

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/228/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513203098
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3513203098.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v právnej veci navrhovateľa I., so sídlom A. E. I., O., zastúpeného Advokátskou kanceláriou C. F., s. r. o., so sídlom W., L. X proti odporcovi: F. L., bytom O., E. P., o zaplatenie 169,58 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 26. marca 2015, č. k. 10C/245/2013-76 takto

rozhodol:

Odvolací súd p r i p ú š ť a späťvzatie návrhu v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a konanie zastavuje a v zostávajúcej zamietajúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu 169,28 eur a zmenkovú odmenu 0,56 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, spolu s 6% ročným úrokom zo sumy 169,28 eur za obdobie od 12.10.2009 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 93,85 eur titulom trov právneho zastúpenia a 33 eur titulom zaplateného súdneho poplatku do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám právneho zástupcu navrhovateľa. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ sa podaným návrhom došlým súdu dňa 28.03.2013 domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 15,06 eur z titulu zmenkovej sumy, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.013,01 eur za obdobie od 28.01.2011 do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 1.114,30 eur, zo sumy 813,42 eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 58,97 eur, zo sumy 613,83 eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 50,64 eur, zo sumy 414,24 eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 30,03 eur, zo sumy 214,65 eur za obdobie od 12.07.2012 do 12.08.2012, čo predstavuje sumu 17,17 eur zo sumy 15,06 eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplatenia, 6,00 % ročného úroku zo sumy 1.013,01 eur za obdobie od 16.03.2011 do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 65,62 eur, zo sumy 813,42 eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 3,88 eur, zo sumy 613,83 eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 3,33 eur, zo sumy 414,24 eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 1,97 eur, zo sumy 214,65 eur za obdobie od 12.07.2012 do 12.08.2012, čo predstavuje sumu 1,13 eur zo sumy 15,06 eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplatenia a z titulu zmenkovej odmeny vo výške 3,38 eur. Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 23.07.2010 na zmenkovú sumu 1.013,01 eur. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Odporca mal zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, odporca vyplatil len časť pohľadávky, a to časť zmenkovej sumy vo výške 997,95 eur, zostávajúcu časť zmenkovej sumy a príslušenstva neuhradil, preto navrhovateľ žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7

Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom. Konštatoval, že navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území C.. Odporca ako fyzická osoba má bydlisko na území X. republiky. Žalovaná zmenka bola vystavená na území X. republiky, kde je i platobné miesto. Predmetom konania je cezhraničný spor v zmysle čl. 3 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko navrhovateľ má sídlo v C. republike, teda v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu, konajúceho vo veci. Hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom nepresahuje 2.000 eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov, a preto sa podľa čl. 2 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na tento spor uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Odporca má bydlisko v obvode Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, ktorý je z tohto dôvodu v zmysle uvedeného nariadenia príslušným súdom na konanie vo veci. Takto určená právomoc súdu je i v súlade s čl. 16 bodu 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 Z.z. z 22.12.2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Vzhľadom k tomu sa žalované vzájomné majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú právnym poriadkom SR. Použitie právneho poriadku SR v súlade s § 10 a § 11 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov zodpovedá rozumnému usporiadaniu záväzkového vzťahu účastníkov konania. Iná dohoda účastníkov konania o voľbe rozhodujúceho práva v konaní preukázaná nebola. Navrhovateľ predložil v konaní vlastnú zmenku, ktorá obsahuje nasledovné údaje: Označenie, že sa jedná o zmenku, číslo zmluvy: XXXXXXXXXX, meno, priezvisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - odporcu, miesto vystavenia: v A., dátum vystavenia: 23.07.2010, zmenková suma: 1.013,01 eur, vyhlásenie vystaviteľa: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: F., s.r.o., IČO XX XXX XXX, F. XX, XXX XX W., zmenkový úrok 0,25 % denne od 06.06.2009“ splatné: F., s.r.o., F. XX, XXX XX W., doložka: "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na navrhovateľa. Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh je čiastočne dôvodný. Zmenka bola vystavená odporcom dňa 23.07.2010. Predmetná zmenka je platná a na základe tejto zmenky je odporca, ako dlžník, ktorý ju vystavil, povinný splniť svoj bezpodmienečný sľub, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto mu predloží zmenku v čase jej splatnosti. Odporca si svoju povinnosť nesplnil, pričom žiadne námietky voči zmenke nevzniesol. Keďže nedošlo k dobrovoľnému a včasnému plneniu zo strany odporcu, súd ho rozsudkom zaviazal na úhradu zmenkovej istiny, spolu príslušenstvom, ktoré bolo určené v súlade s § 48 ods. 1 bodu 2, bodu 4. zák. č. 191/1950 Zb., platného v rozhodnom čase. Navrhovateľ mal právo zo zmenky žiadať od odporcu zmenkový úrok zo zmenkovej sumy vo výške 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky je možné pri úvere dohodnúť úroky. Z tejto skutočnosti však nie je možné úspešne dôvodiť, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov, resp. len na vystaviteľovi zmenky a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Neprimeranou, a teda odporujúcim dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe jej zjednania obvyklou, najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úveru. V prejednávanej veci súd zistil, že úroková miera o spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami bola v čase splácania úveru odporcom priemerne vo výške 11,63 %. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľom požadovaný úrok podstatnou mierou presahoval horný limit obvyklej úrokovej miery, súd vyhodnotil postup navrhovateľa za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je postihnuté absolútnou neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe vyššie uvedeného súd návrh v časti zmenkových úrokov zamietol, pretože nárok navrhovateľa na úroky nemohol požívať právnu ochranu, pretože sa odvíjal od úkonu, ktorý bol postihnutý absolútnou neplatnosťou pre rozor s dobrými mravmi. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že súd v obdobnej veci už rozhodol rozsudkom v konaní vedenom na tunajšom súde pod č.k. 10C/139/2010-52 zo dňa 26.07.2011, pod č.k. 10C/26/2013-37 zo dňa 13.08.2013, pod č.k. 10C/371/2013-52 zo dňa 26.08.2014, na ktoré v celom rozsahu odkazuje. Právne vec posúdil podľa čl. I., § 75, § 11 ods. 1, § 5 ods. 1, § 48 ods. 1 bod 2, bod 4, § 33 ods. 1, § 2, § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. O zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, § 37 ods. 1, § 41 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, 3 O.s.p. tak, že pomerne úspešnejšiemu navrhovateľovi priznal náhradu trov konania, ktorú špecifikoval v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Proti rozsudku, a to do výroku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25% denne zo zmenkovej sumy, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v tejto časti zmenil a jeho návrhu vyhovel. Poukázal na skutočnosť, že zmenku vystavil odporca, ktorý zmenku dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky, odporca teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 z 22.10.2008, na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.08.2002 sp. zn. 25Cdo 1839/2000 a na rozhodnutia Okresného súdu D., H., P. a rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 03.02.2010 sp. zn. 5Co/16/2010.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 21.12.2015 navrhovateľ vzal čiastočne späť návrh na začatie konania, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne, čím si navrhovateľ uplatnil v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06% denne, v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, či navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje len zmenkový úrok vo výške 0,06% denne. Súd prvého stupňa vyzval odporcu, aby sa písomne vyjadril či súhlasí s čiastočným späťvzatím návrhu. Odporca sa k výzve súdu nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Navrhovateľ má v občianskom súdnom konaní dispozičné oprávnenie, ktoré mu umožňuje disponovať s konaním alebo jeho predmetom. Dispozícia s konaním je aj späťvzatie návrhu na začatie konania. Ide o procesný úkon voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby súd vo veci nekonal a meritórne o veci nerozhodoval. Uplatnený nárok však späťvzatím návrhu nezaniká a možno ho uplatniť znova (R 54/1992). Ak účastník vezme späť svoj návrh na začatie konania, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, čo je i prípad v danej veci, koná odvolací súd podľa § 208 O.s.p.

Podľa 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia, keď navrhovateľ vzal svoj návrh na začatie konania čiastočne späť a odporca proti späťvzatiu nemal námietky, odvolací súd pripustil späťvzatie návrhu v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu 169,28 eur a zmenkovú odmenu 0,56 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu so 6% ročným úrokom zo sumy 169,28 eur za obdobie od 12.10.2009 do zaplatenia nebol účastníkmi konania odvolaním napadnutý a preto je v tejto časti právoplatný, rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 206 O.s.p.).

Odvolací súd ďalej vecne preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšujúcej napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v tejto časti podľa § 219 ods. 2 O.s.p. K odvolacím námietkam navrhovateľa na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa uvádza

V preskúmvanej veci sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplatenia 169,28 eur z titulu zmenkovej sumy, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 169,28 eur za obdobie od 06.06.2009 do zaplatenia, 6% ročného úroku zo sumy 169,28 eur za obdobie od 12.10.2009 do zaplatenia a titulu zmenkovej odmeny vo výške 0,56 eur ako práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 07.11.2008, a ktorú odporca mal zaplatiť pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Odporca po predložení indosantom

nič nevyplatil, preto navrhovateľ žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k povinnosti zaviazal rozsudkom.

Čo sa týka pôvodu zmenky, považuje odvolací súd pôvod zmenky za daný v spotrebiteľskom vzťahu, keď postavenie spoločnosti F. ako dodávateľa, odporkyne ako spotrebiteľa, ako aj vystavenie zmenky za účelom zabezpečenia poskytnutého úveru zodpovedá obsahu priloženej zmenky. Medzi spoločnosťou F., s.r.o. a odporcom teda došlo k dohode o vystavení zmenky, ktorá dala vzniknúť zmenke a z povahy účastníkov ako dodávateľa a spotrebiteľa je aj táto zmenková zmluva zmluvou spotrebiteľskou /§ 52 Občianskeho zákonníka/. Na jej posúdenie je preto nevyhnutné aplikovať § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu vystavenia zmenky.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení ku dňu vystavenia zmenky, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení ku dňu vystavenia zmenky, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Východiská právneho postavenia spotrebiteľa principiálne zakotvené v citovaných ustanoveniach vylučujú, aby bolo právne postavenie spotrebiteľa oslabované. Zákonné zmluvné inštitúty, ktoré v iných právnych vzťahoch majú za následok dovolené oslabenie právneho postavenia jednej zmluvnej strany, sú tak v spotrebiteľskej zmluve neprípustné, pokiaľ sú na ťarchu spotrebiteľa. V danom prípade, ak na zmenke bol uvedený zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25% ročne, takýto úrok treba považovať za úrok, ktorý je v demokratickej spoločnosti neakceptovateľný, nakoľko takýto vysoký zmenkový úrok by znamenal pre dlžníka takmer 100% navýšenie dlhu za jeden rok. Je preto potrebné súhlasiť s názorom prvostupňového súdu, že v zmenke uvedený zmenkový úrok vo výške 0,25% denne je neprimeraný, teda odporujúci dobrým mravom, pretože ide o takú výšku úrokov, ktorá podstatne presahovala úrokovú mieru v dobe jej zjednania obvyklou, keď úroková miera v spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami v danom čase predstavovala priemerne výšku 11,63 %. Záver súdu prvého stupňa, ktorý na základe uvedeného navrhovateľom požadovaný úrok považoval za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je postihnuté absolútnou neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, preto považoval odvolací súd za správny.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšujúcej napadnutej zamietajúcej výrokovej časti, ako aj vo výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnil postupom podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p..

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.